

Korčulanska, Lastovska, Mljetska i Pelješka flotila

Kapitulacijom Italije, na o. Korčuli naoružano je nekoliko motornih brodova, koji su uz druge zadatke (veza, prevoz) vršili patrolnu službu oko otoka. Preformiranjem Obalske komande 29. septembra 1943. u Komandu flotile naoružanih brodova, prišlo se odmah uspostavljanju pojedinih otočkih flotila.

Korčulanska flotila formirana je početkom oktobra 1943. a u svom sastavu imala je 6 patrolnih čamaca. Uspostavljanjem V pomorsko-obalskog sektora Korčulanska flotila je ušla u njegov sastav, pa je izvršavala zadatke: patroliranje oko o. Korčule, te po Pelješkom i Neretvanskom kanalu, napade na neprijateljski pomorski saobraćaj, održavanje veze, izviđanje, prevoz boraca, ranjenika, zbjijega i materijala. Noću 10/11. novembra Korčulanska flotila je učestovala u prebacivanju jedinica 13. dalmatinske brigade i zbjijega sa Pelješca na Korčulu, a zatim u prevoz ratnog materijala za Vela Luku.

Korčulanska flotila je 15. decembra 1943. imala patrolne čamce: »Udar«, »Danac«, »Neutralni PIO«, »Sv. Nikola«, »Proleter B3«, »Kerč« i »Proleter B6«. To su sve bili leuti ili motorni čamci, naoružani sa mitraljezima, dok su posade imale lično naoružanje (puške, ručne bombe). Brodovi su bili raspoređeni po uvalama o. Korčule, dok je Komanda flotile bila u Korčuli, odnosno Vela Luci. Popravci brodova vršeni su u brodogradilištu u Korčuli i Vela Luci.

Tokom decembra Korčulanska flotila je izgubila patrolne čamce »MB-14«, »Udar« i »Kerč«, koji su potopljeni od neprijateljskih aviona, dok je »Proleter« oštećen. Prilikom iskrcavanja njemačkih jedinica na Korčulu, 22. decembra flotila je učestovala u borbama, pa je PČ-64 »Neutralni« 24. decembra potopio jedan neprijateljski desantni čamac.

Poslije evakuacije Korčule flotila se povukla u Vis, ali su već 14. januara 1944. dva patrolna čamca prebarirana na Lastovo.

Odlukom štaba IV POS-a od 23. januara 1944. Korčulanska flotila je prebazirana u u. Oključna. Flotila je patrolnim čamcima vršila noćno patroliranje u određenom sektoru o. Visa i održavala vezu sa Korčulom.

Nakon uspostavljanja Mornaričke stanice, koja je počela djelovati 12. februara 1944, naređeno je da se Korčulanska flotila prebazira na Lastovo, što je izvršeno početkom marta. Korčulanska flotila je 15. marta imala patrolne čamce PČ-48 »Sv. Nikola«, PČ-51 »Brač 4«, PČ-62 »Ivo«, PČ-72 »Cimbalo« i PČ-73 »Pionir«. Flotila je bila u sastavu Mornaričke stanice, te je održavala vezu Lastovo-Korčula i Lastovo-Mljet, a također i patrolnu službu oko otoka. U aprilu flotili je dodijeljen PČ-77 »Margarita«. Ponovnom uspostavljanjem V POS-a 12. juna 1944. Korčulanska flotila je preimenovana u Lastovsku flotilu.

LASTOVSKA FLOTILA

Poslije kapitulacije Italije na o. Lastovu naoružana su tri motorna broda, koja su uz druge zadatke (veza, prevoz) vršili patrolnu službu oko otoka. Uspostavljanjem V POS-a formirana je u novembru 1943. Lastovska flotila, koja je imala samo patrolni čamac »Ivo P5«. Bazirao je u luci Sv. Mihajlo, te je vršio patrolnu službu i održavao vezu sa Korčulom.

Poslije evakuacije Korčule patrolni čamac »Ivo P5« se povukao u Vis, gdje je dobivši oznaku PČ-62 »Ivo« uvršten u sastav Korčulanske flotile.

Nakon upostavljanja Mornaričke stanice koja je počela djelovati 12. februara 1944, naređeno je da se Korčulanska flotila prebazira sa Visa na Lastovo, što je izvršeno početkom marta.

Ponovnom uspostavljanjem V POS-a 12. juna 1944. Korčulanska flotila je preimenovana u Lastovsku flotilu. Imala je patrolne čamce PČ-48 »Sv. Nikola«, PČ-51 »Brač 4«, PČ-62 »Ivo«, PČ-72 »Cimbalo«, PČ-73 »Pionir« i PČ-77 »Margarita«. Sve su to bili leuti ili motorni čamci naoružani sa mitraljezima, dok su posade imale lično naoružanje (puške, ručne bombe). U sastav flotile 15. juna je uvršten naoružani brod NB-12 »Borac«, koji je bio naoružan sa jednim topom od 40 mm i četiri topa od 20 mm.

Flotila je održavala vezu sa Korčulom, Mljetom, Pelješkom, Jakljanom i dijelom obale između Cavtata i Molunta, a dva patrolna čamca vršila su patrolnu službu oko Lastova.

U sastav flotile 17. jula su bili NB-12 »Borac«, PČ-48 »Sv. Nikola«, PČ-51 »Brač 4«, PČ-62 »Ivo«, PČ-63 »Danac«, PČ-64 »Neutralni«, PČ-77 »Margarita«, MČ-1 i MČ-3.

Tokom jula i augusta Lastovska flotila je učestovala u prebacivanju jedinica 1. i 11. dalmatinske brigade na Mljet, Korčulu i Pelješac radi izvođenja prepadnih akcija. Također su na Korčulu prebacivane manje grupe boraca, koje su vršile diverzije, postavljale zasjede i napadale pojedine neprijateljske otporne tačke.

Prilikom izvršavanja zadataka u augustu je potopljen MČ-1, a u septembru PČ-75 i PČ-62.

Lastovska flotila je u septembru i oktobru učestovala u borbama za konačno oslobođenje južne Dalmacije, prevozeći jedinice i ratni materijal. Osim toga pojedini patrolni čamci učestvovali su u minskom pretraživanju i razminiranju ušća Neretve, Malog i Velog Vratnika, luke Cavtat, a također i u uništavanju lutajućih mina.

Flotila je 18. septembra 1944. prebazirana u Korčulu, a zatim 28. oktobra u oslobođeni Dubrovnik. Opremanjem i naoružavanjem novih brodova flotila je 22. novembra imala 1 naoružani brod (NB), 1 desantno-jurišni čamac i 8 patrolnih čamaca (PČ). Brojno stanje je bilo 100 mornara, podoficira i oficira.

Patrolni čamci su vršili patrolnu službu po sektorima od Molunta do rta Lovišće na Pelješcu, te kontrolu ribolova i putničkog saobraćaja.

U decembru 1944. Lastovska flotila je preimenovana u I flotilu V POS-a.

MLJETSKA FLOTILA

Poslije kapitulacije Italije na o. Mljetu naoružana su dva motorna broda, koja su uz druge zadatke (veza, prevoz) vršili patrolnu službu oko otoka. Preformiranjem Obalske komande 29. septembra 1943. u Komandu flote naoružanih brodova, prišlo se odmah uspostavljanju pojedinih otočkih flotila.

Mljetska flotila formirana je u oktobru 1943. godine, a u svom sastavu imala je 2 patrolna čamca »Lapad« (ranije motorni brodić za prevoz putnika) i »Vjekoslav« (motorni leut) koji su zaplijenjeni od neprijatelja na o. Šipanu. Uspostavljanjem V pomorsko-obalskog sektora

Mornarice NOVJ Mljetska flotila je ušla u njegov sastav, pa je izvršavala zadatke: patroliranje oko o. Mljeta, te po Mljetkom kanalu, napade na neprijateljski pomorski saobraćaj, sprečavanje neprijateljskog iskrcavanja (u sadejstvu sa obalskim baterijama na Mljetu), održavanje veze, izviđanje, te prevoz boraca, ranjenika, zbijega i ratnog materijala. Patrolni čamci flotile su bili naoružani sa teškim mitraljezima, dok su posade imale lično naoružanje (puške i ručne bombe). Flotila je bazirala u Pločama i Sobri.

PČ »Lapad« je 17. novembra 1943. napao kod o. Olipe dva neprijateljska motorna jedrenjaka, ali se morao povući jer je na njega otvorena vatra sa kopna.

U decembru 1943. godine njemački avioni potopili su PČ »Vjekoslav«. Poslije njemačkog iskrcavanja na Korčulu naše jedinice su se 1. januara 1944. povukle sa Mljeta na Vis. Mljetska flotila je rasformirana, a PČ »Lapad« je ušao u sastav Pomoćne flotile IV POS-a.

PELJEŠKA FLOTILA

Kapitulacijom Italije u vodama poluotoka Pelješca naoružano je nekoliko motornih brodova koji su uz druge

zadatke (veza, prevoz) vršili patrolnu službu u Neretvanskom i Pelješkom kanalu. Pelješka flotila formirana je početkom oktobra 1943. godine, a u svom sastavu je imala 4 patrolna čamca. To su bili leuti ili motorni čamci, naoružani sa mitraljezima od 8 mm, dok su posade imale lično naoružanje (puške, ručne bombe). Formiranjem flotile počelo je redovno noćno patroliranje u Neretvanskom kanalu, posebno ispred ušća Neretve u cilju napada na neprijateljski pomorski saobraćaj i onemogućavanje neprijateljskog iskrcavanja na Pelješcu.

Dva patrolna čamca Pelješke flotile, koji su patrolirali po Neretvanskom kanalu, odbili su 5. oktobra pokušaj Nijemaca da se sa šest gumenih čamaca i jednim motornim jedrenjakom iskrcaju na Pelješac kod luke Drače.

Odlukom štaba IV operativne zone od 11. oktobra 1943. godine Pelješka flotila je ušla u sastav Grupe južnodalmatinskih flotila, dok su joj zadaci ostali isti. Povlačenjem sa Pelješca na Korčulu 13. južnodalmatinske brigade noću 10/11. novembra patrolni čamci Pelješke flotile ušli su u sastav Korčulanske flotile.

Kapetan korvete
Mr Kažimir Pribilović